

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
NISARGADATTA, MAHARAJ

Eu sunt Acela: dialoguri despre Absolut/Sri Nisargadatta Maharaj; trad.
din lb. engleză: Gabriel Matei. – Ediția a 3-a – București: Herald, 2022
ISBN 978-973-111-825-3

I. Matei, Gabriel (trad.)

29

Pentru nouăți și comenzi:
www.edituraherald.ro
office@edituraherald.ro

Tel: 021.319.40.60, 021.319.40.61

Fax: 021.319.40.59, 021.319.40.60

Mob: 0744.888.388, 0771.664.320

Traducerea în limba română a lucrării
I AM THAT de SRI NISARGADATTA MAHARAJ
fost realizată după ediția originală, publicată de
SUDHAKAR S. DIKSHIT
a cărei traducere din marathi în engleză a fost realizată de
MAURICE FRYDMAN
© Nisargadatta Maharaj
1973, Bombay, India

NISARGADATTA
MAHARAJ

Eu sunt **ACELA**

DIALOGURI DESPRE ABSOLUT

Traducere din limba engleză:
GABRIEL MATEI

EDITURA HERALD
București

CUPRINS

ÎN LOC DE INTRODUCERE NOTA TRADUCĂTORULUI

13
16

EU SUNT ACELA

1. Simțământul de „Eu sunt” 19
2. Obsesia trupului 21
3. Prezentul viu 23
4. Lumea reală este dincolo de mine 26
5. Ceea ce se naște trebuie să moară 28
6. Meditația 30
7. Minte 32
8. Sinele se află dincolo de minte 35
9. Răspunsurile memoriei 39
10. Observarea 41
11. Conștiință și conștiință 44
12. Persoana nu este realitatea 46
13. Supremul, mintea și trupul 49
14. Aparențele și realitatea 55
15. Jnaninul 60
16. Starea fără dorință, cea mai înaltă beatitudine 63
17. Eternul prezent 69
18. Că să cunoști ceea ce ești, află ceea ce nu ești 71
19. Realitatea se află în obiectivitate 76
20. Supremul este dincolo de toate 79

21. Cine sunt eu? 84
22. Viața este iubire, iubirea este viață 90
23. Discriminarea duce la detașare 94
24. Dumnezeu este atotfăuritor, *jnaninul* este nonfăuritor 101
25. Așa-te de „Eu sunt” 107
26. Personalitatea, un obstacol 113
27. Ceea ce este fără început începe pentru totdeauna 118
28. Toată suferința se naște din dorință 124
29. Trăirea este singurul scop scop al vieții 128
30. Tu ești liber *acum* 134
31. Nu subevalua atenția 138
32. Viața este maestrul suprem 143
33. Totul se întâmplă de la sine 149
34. Minte este neliniștea însași 157
35. Cel mai mare maestru este sinele lăuntric 164
36. Uciderea îl rănește pe ucigaș, nicidecum pe cel ucis 171
37. Dincolo de plăcere și de durere este beatitudine 177
38. Practica spirituală înseamnă voință afirmată și reafirmată cu putere 184
39. Prin sinele însuși nimic nu are existență 191
40. Numai sinele este real 196
41. Dezvoltă atitudinea de martor 200
42. Realitatea nu poate fi exprimată 205
43. Ignoranța poate fi recunoscută, cunoașterea nu 211
44. Numai „Eu sunt” e adevărat, restul este deducție 216
45. Ceea ce vine și se duce nu are existență 221
46. Conștiința de a exista este beatitudine 227
47. Privește-ți mintea 232
48. Conștiința este liberă 236
49. Minte cauzează nesigurarea 245

50. Conștiența de sine este martorul	250	79. Persoana, martorul și supremul	419
51. Fii indiferent la plăcere și la durere	254	80. Conștiența	424
52. Fiind fericit, făcând pe alții fericiți, este ritmul vieții	262	81. Rădăcina fricii	430
53. Dorințele împlinite nasc și mai multe dorințe	265	82. Perfecțiunea absolută este aici și acum	436
54. Trupul și mintea sunt simptome ale ignoranței	269	83. Adevăratul guru	443
55. Renunțând la tot câștigi totul	275	84. Țelul tău este gurul tău	451
56. Conștiența ivindu-se, lumea se ivește	280	85. „EU SUNT”: Fundamentul oricărei experiențe	458
57. Dincolo de minte nu exista suferință	286	86. Necunoscutul este căminul realului	464
58. Perfecțiunea, destinul tuturor	291	87. Păstrează mintea tăcută și vei descoperi	472
59. Dorința și frica: stări egocentrice	296	88. Cunoașterea prin intermediul minții nu e cunoaștere adevărată	476
60. Traiește fapte, nu fantezii	300	89. Progresul în viața spirituală	482
61. Materia este însăși conștiența	304	90. Abandonează-te propriului tău sine	487
62. În supremul apare martorul	311	91. Plăcerea și fericirea	494
63. Ideea de făptuire a unui făptuitor este sclavie	316	92. Treci dincolo de ideea „EU-SUNT-TRUPUL”	498
64. Tot ce vă mulțumește vă ține pe loc	320	93. Omul nu este făptuitorul	504
65. O minte liniștită este tot ce își trebuie	327	94. Tu ești dincolo de spațiu și de timp	508
66. Toată căutarea după fericire este o nenorocire	332	95. Acceptă viața așa cum vine	513
67. Experiența nu este lucrul real	340	96. Abandonează amintirile și așteptările	519
68. Caută sursa conștienței	345	97. Mintea și lumea nu sunt separate	524
69. Vremelnicia este dovada irealității	349	98. Eliberarea de autoidentificare	532
70. Dumnezeu este sfârșitul oricărei dorințe și al oricărei cunoașteri	355	99. Lucrul perceput nu poate fi acela care percepe	540
71. În conștiența de sine învățați despre voi înșivă	361	100. Înțelegerea duce la libertate	547
72. Ceea ce este pur, neumbrit, neatașat este real	367	101. <i>Jnaninul</i> nu apucă, nici nu reține	552
73. Moartea minții este nașterea înțelepciunii	377		
74. Adevărul este aici și acum	384		
75. În pace și tăcere te dezvolti	393		
76. A ști că nu știi este adevărata știință	399		
77. „EU” și „AL MEU” sunt idei false	408		
78. Toată cunoașterea este ignoranța	412		

1. SIMȚĂMÂNTUL DE „EU SUNT”

Vizitator: Este o chestiune de experiență zilnică faptul că la trezire lumea apare brusc. De unde vine ea?

Maharaj: Înainte să apară în existență ceva, trebuie să existe ceva căruia să îi apară. Orice apariție sau dispariție presupune o schimbare pe un fundal neschimbător.

V: Înainte de trezire eram inconștient.

M: În ce sens? De a fi uitat sau de a nu fi experimentat? Oare nu experimentezi chiar și atunci când ești inconștient? Poți să exiști fără să știi? O discontinuitate în memorie: este aceasta o dovadă a nonexistenței? Și poți să vorbești în mod întemeiat despre propria non existență ca de o experiență actuală? Nu poți să zici nici că mintea ta nu exista. Oare nu te-ai trezit când ai fost chemat? Iar la trezire, n-a fost oare simțământul de „Eu sunt” cel care a apărut mai întâi? O conștiință germene trebuie să existe chiar și în timpul somnului sau al leșinului. La trezire, experiența se desfășoară astfel: „Eu sunt... trupul... în lume”. Aceasta poate avea aparența unei succesiuni, dar de fapt totul se petrece simultan: ideea de a avea un trup într-o lume. Poate să existe simțământul de „Eu sunt” dacă nu ar exista cineva sau ceva?

V: Eu sunt întotdeauna cineva cu amintirile și obiceiurile sale. Nu cunosc niciun alt „Eu sunt”.

M: Poate că ceva te împiedică să te cunoști. Când nu cunoști un lucru pe care alții îl cunosc, ce faci?

V: Caut sursa cunoașterii lor urmându-le instrucțiunile.

M: Oare nu e important pentru tine să știi dacă ești un simplu trup sau altceva? Ori, poate, nimic? Nu vezi că toate problemele tale sunt problemele trupului tău – hrană, îmbrăcăminte, adăpost, familie, prieteni, nume, faimă, siguranță, supraviețuire? Toate acestea își pierd înțelesul în momentul în care realizezi că tu nu poți fi doar un simplu trup.

V: Ce câștig am din cunoașterea faptului că eu nu sunt trupul?

M: Chiar a spune că nu ești trupul nu este întocmai adevărat. Într-un fel tu ești toate corpurile, inimile și mințile și chiar mult mai mult. Pătrunde adânc în senzația de „Eu sunt” și vei afla.

1. SIMȚĂMÂNTUL DE „EU SUNT”

Vizitator: Este o chestiune de experiență zilnică faptul că la trezire lumea apare brusc. De unde vine ea?

Maharaj: Înainte să apară în existență ceva, trebuie să existe cineva căruia să îi apară. Orice apariție sau dispariție presupune o schimbare pe un fundal neschimbător.

V: Înainte de trezire eram inconștient.

M: În ce sens? De a fi uitat sau de a nu fi experimentat? Oare nu experimentezi chiar și atunci când ești inconștient? Poți să exiști fără să știi? O discontinuitate în memorie: este aceasta o dovadă a non existenței? Și poți să vorbești în mod întemeiat despre propria non existență ca de o experiență actuală? Nu poți să zici nici că mintea ta nu exista. Oare nu te-ai trezit când ai fost chemat? Iar la trezire, n-a fost oare simțământul de „Eu sunt” cel care a apărut mai întâi? O conștiință germene trebuie să existe chiar și în timpul somnului sau al leșinului. La trezire, experiența se desfășoară astfel: „Eu sunt... trupul... în lume”. Aceasta poate avea aparența unei succesiuni, dar de fapt totul se petrece simultan: ideea de a avea un trup într-o lume. Poate să existe simțământul de „Eu sunt” dacă nu ar exista cineva sau ceva?

V: Eu sunt întotdeauna cineva cu amintirile și obiceiurile sale. Nu cunosc niciun alt „Eu sunt”.

M: Poate că ceva te împiedică să te cunoști. Când nu cunoști un lucru pe care alții îl cunosc, ce faci?

V: Caut sursa cunoașterii lor urmându-le instrucțiunile.

M: Oare nu e important pentru tine să știi dacă ești un simplu trup sau altceva? Ori, poate, nimic? Nu vezi că toate problemele tale sunt problemele trupului tău – hrană, îmbrăcăminte, adăpost, familie, prieteni, nume, faimă, siguranță, supraviețuire? Toate acestea își pierd înțelesul în momentul în care realizezi că tu nu poți fi doar un simplu trup.

V: Ce câștig am din cunoașterea faptului că eu nu sunt trupul?

M: Chiar a spune că nu ești trupul nu este întocmai adevărat. Într-un fel tu ești toate corpurile, inimile și mințile și chiar mult mai mult. Pătrunde adânc în senzația de „Eu sunt” și vei afla.

Cum găsești un lucru pe care nu l-ai pus la locul lui sau ai uitat de el? Îl păstrezi în minte până când trezești amintirea lui. Simțământul fințării, simțământul de „Eu sunt” este primul care va ieși la iveală. Întreabă-te de unde apare sau doar privește-l liniștit. Când mintea rămâne în „Eu sunt”, fără să se miște, tu intri într-o stare care nu poate fi descrisă, dar care poate fi experimentată. Tot ce ai de făcut este să încerci și să tot încerci. La urma urmei, simțământul de „Eu sunt” este întotdeauna cu tine, numai că tu i-ai atașat tot felul de lucruri – trup, sentimente, gânduri, idei, posesiuni etc. Toate aceste autoidentificări induc în eroare. Din pricina lor tu te iei drept ceea ce nu ești.

V: Atunci ce sunt eu?

M: Este de ajuns să știi ce nu ești. Nu e necesar să cunoști ceea ce ești. Căci atât timp cât cunoaștere înseamnă descrierea în termenii a ceea ce este deja cunoscut (percepții sau concepte), nu poate să existe cunoaștere de sine, întrucât ceea ce tu ești nu poate fi descris altfel decât ca negație totală. Tot ce poți să zici este: „Eu nu sunt aceasta, nu sunt aceea”. Nu poți să spui cu deplin înțeles: „Iată ce sunt eu”. Chiar nu are sens. Ceea ce poți desemna ca fiind „aceasta” ori „aceea” nu poate fi tu însuși. Cu siguranță, tu nu poți fi alt „ceva”.

Tu nu ești nimic perceptibil sau imaginabil. Totuși fără tine nu poate exista nici percepție, nici imaginație. Tu observi inima simțind, mintea gândind, trupul acționând; chiar actul percepției arată că tu nu ești ceea ce percepi. Poate să existe percepție, experiență fără tine? O experiență trebuie să „aparțină”. Cineva trebuie să vină și s-o declare ca fiind a lui personală. Fără un experimentator experiența nu este reală. Experimentatorul este cel care împărtășește realitatea experienței. O experiență pe care n-o poți avea ce valoare are pentru tine?

V: Oare simțământul de a fi un experimentator – senzația de „Eu sunt” – nu este tot o experiență?

M: Evident, fiecare lucru experimentat este o experiență. Și în fiecare experiență se ivește experimentatorul ei. Memoria creează iluzia continuității. În realitate, fiecare experiență are propriul ei experimentator, iar simțământul de identitate se datorează

factorului comun aflat la rădăcina raporturilor experimentator-experiență. Identitatea și continuitatea nu sunt același lucru. Întocmai cum fiecare floare are propria ei culoare, dar toate culorile sunt cauzate de aceeași lumină, tot astfel diverșii experimenterii apar, în conștiința nedivizată și indivizibilă, fiecare separat în memorie, identici în esență. Această esență este rădăcina, fundamentul, posibilitatea atemporală și aspațială a oricărei experiențe.

V: Cum pot să ajung la ea?

M: Nu trebuie să ajungi la ea, căci tu ești chiar esența. Ea va ajunge la tine, dacă-i dai o șansă. Renunță la atașamentul tău față de ireal și atunci realul își va ocupa repede și fără piedici locul cuvenit. Încetează să te închipui ca fiind sau făcând una sau alta și realizarea că tu ești sursa și inima a tot ceea ce este va începe să îți devină clară. Odată cu aceasta va veni o mare iubire, care nu este alegere sau preferință, nici atașament, ci o putere care face toate lucrurile să fie plăcute și demne de iubit.

2. OBSESIA TRUPULUI

Vizitator: Maharaj, tu stai acolo, în fața mea, iar eu mă aflu la picioarele tale. Care este deosebirea fundamentală dintre noi?

Maharaj: Nu este nicio deosebire fundamentală.

V: Trebuie să fie totuși vreo deosebire reală, eu vin la tine, nu tu vii la mine.

M: Pentru că îți închipui deosebiri, tu mergi de colo până colo în căutare de oameni „superiori”.

V: Și tu ești o persoană „superioară”. Tu pretinzi a cunoaște realul, în timp ce eu nu-l cunosc.

M: Ți-am spus eu vreodată că tu nu cunoști și de aceea ești inferior? Lasă-i pe cei care au scornit asemenea distincții să le dovedească. Eu nu pretind că știu ceea ce tu nu știi. De fapt, eu știu mult mai puțin decât tine.

V: Cuvintele tale sunt înțelepte, purtarea ta e nobilă, grația ta, atotputernică.

M: Nu știu nimic despre toate astea și nu văd nicio deosebire între tine și mine. Viața mea e o succesiune de evenimente,

întocmai ca a ta. Numai că Eu sunt detașat și văd spectacolul trecut ca un spectacol trecător, în vreme ce tu te agăți cu tărie de lucruri și înaintezi odată cu ele.

V: Ce anume te-a făcut atât de imperturbabil?

M: Nimic în particular. S-a întâmplat că am avut încredere în gurul meu. El mi-a spus că eu nu sunt nimic altceva decât Sinele meu și eu l-am crezut. Încercându-mă în el, m-am purtat în conștiință și a încetat să-mi mai pese de ceea ce nu eram.

V: De ce ai avut norocul să ai deplină încredere în maestrul tău, în timp ce încrederea noastră este convențională și declarativă?

M: Cine poate să spună? Așa s-a întâmplat. Lucrurile se întâmplă fără motiv și, la urma urmei, ce contează cine ce este fiecare? Părerea ta elevată despre mine este numai părerea ta. În orice clipă este posibil s-o schimbi. De ce acorzi importanță părerilor, chiar și celor personale?

V: Totuși, tu ești diferit. Mîntea ta pare să fie întotdeauna liniștită și fericită, iar în jurul tău se întâmplă miracole.

M: Eu nu știu nimic despre miracole și mă întreb dacă natura admite excepții de la legile ei, în afară de cazul când cădem de acord că totul este un miracol. Cât despre mîntea mea, ea nu există. Există conștiința în care se întâmplă totul. Este un lucru destul de evident și a cărui experimentare se află la îndemîna tuturor. Numai că tu nu privești cu destulă atenție. Uită-te bine și vei vedea ceea ce văd eu.

V: Ce vezi tu?

M: Eu văd ceea ce și tu ai putea să vezi, aici și acum, însă, din cauza greșitei focalizări a atenției tale, tu nu acorzi nicio atenție Sinelui tău. Mîntea ta este în întregime împreună cu lucrurile, cu oamenii și ideile, niciodată cu Sinele tău. Adu-ți Sinele în focul atenției, fi conștient de propria ta existență. Observă cum funcționezi, privește motivele și rezultatele acțiunilor tale. Examinează închisoarea pe care, din lipsă de atenție, ți-ai ciădit-o în jur. Cunosând ceea ce nu ești, ajungi să îți cunoști Sinele. Drumul de întoarcere către Sinele tău trece prin refuz și respingere. Un singur lucru e sigur: realul nu este ceva imaginar, nu este un produs al minții. Până și simțământul de „Eu sunt” nu

este continuu, cu toate că este un indicator util; el ne arată unde să căutăm, dar nu și ce să căutăm.

Uită-te doar, cu atenție, la acest simțământ. Odată ce ești convins că nu poți să spui nimic veridic despre Sinele tău în afară de „Eu sunt” și că nimic din ceea ce poate fi indicat nu este Sinele tău, nevoia de „Eu sunt” ia sfârșit – tu nu-ți mai dai osteneală să explici în cuvinte ceea ce ești.

Tot ce ai nevoie este să scapi de tendința de a-ți defini Sinele. Toate definițiile se aplică numai trupului și așteptărilor sale. De îndată ce obsesia în privința trupului dispare, vei reveni la starea ta naturală, spontan și fără efort. Singura deosebire dintre noi este că Eu sunt conștient de starea mea naturală, pe câtă vreme tu ești confuz. După cum aurul prefăcut în bijuterii nu este superior pulberii de aur, afară de cazul când mîntea decide altfel, așa și noi suntem una în ființă – ne deosebim numai în aparență. Noi descoperim aceasta fiind serioși, căutând, cercetând, chestionând zi de zi și oră de oră, dedicându-ne viața acestei descoperiri.

3. PREZENTUL VIU

Vizitator: Din câte pot să îmi dau seama, nu este nimic în nereglă cu trupul meu, și nici cu ființa mea reală. Cele două nu sunt opera mea și nu este nevoie să fie îmbunătățite. Ceea ce merge anapoda este „organul intern”, numește-l mîntea, *antahkarana*, conștiința sau oricum dorești.

Maharaj: Ce consideri că nu-i în regulă cu mîntea ta?

V: Este agitată, neliniștită, lacomă față de de ceea ce este plăcut și înfricoșată de ceea ce este neplăcut.

M: Ce este rău în căutarea ei după ceea ce este plăcut și în eschivarea față de ceea ce este neplăcut? Între malurile durerii și plăcerii curge râul vieții. Numai când mîntea refuză să curgă odată cu viața și se poticnește de maluri, ea devine o problemă. Prin curgere odată cu viața eu înțeleg acceptare – lăsând să vină ce vine și să treacă ce trece. Nu dori, nu te teme, observă actualul așa cum este și atunci când se petrece, căci tu nu ești ceea ce se petrece, ci ești cel căruia i se petrece. În ultimă instanță, tu

nu ești nici măcar observatorul. Tu ești potențialitatea ultimă a cărei manifestare și expresie este conștiința atocuprinzătoare.

V: Există totuși, între trup și Sine, un nor de gânduri și de sentimente care nu servesc nici trupul, nici Sinele. Aceste gânduri și aceste sentimente sunt neîntemeiate, nesubstanțiale, trecătoare și ne semnificative, sunt un simplu praf mental care orbește și sufocă... și totuși ele sunt acolo, întunecând și distrugând.

M: Cu siguranță, amintirea unui eveniment nu poate trece drept evenimentul însuși și nici anticiparea acestuia. În evenimentul prezent există ceva excepțional, unic, ceva ce evenimentul precedent sau cel viitor nu îl au. Există o vitalitate, o luminozitate în jurul lui, o realitate; el se conturează de parcă este iluminat. Asupra actualului există „pecetea realității”, pe care trecutul și viitorul nu o au.

V: Ce anume dă prezentului acea „pecete a realității”?

M: Nu există nimic special în evenimentul prezent care să-l facă diferit de trecut și de viitor. Pentru o clipă trecutul a fost actual, iar viitorul va deveni și el la fel. Ce anume face prezentul atât de diferit? Evident, prezența mea. Eu sunt real căci Eu sunt totdeauna *acum*, în prezent, iar ceea ce este cu mine acum participă la realitatea mea. Trecutul este în amintire, viitorul – în închipuire. Nu este nimic în evenimentul prezent care să-l facă să se distingă clar ca real. Acesta poate să fie un fenomen simplu, periodic, precum bătaia ceasului. În ciuda faptului că știm că bătaile succesive sunt identice, bătaia prezentă este foarte diferită de cea precedentă și de următoarea – ca amintită, ori ca așteptată. Un lucru focalizat în acum este cu mine, căci Eu sunt veșnic prezent; propria mea realitate este ceea ce împărtășesc eu evenimentului prezent.

V: Dar noi tratăm lucrurile amintite ca și cum ar fi reale.

M: Noi luăm în considerare amintirile numai când acestea vin în prezent. Ceea ce este uitat nu ne interesează până când nu ni-l aducem aminte – ceea ce implică iruperea lui în *acum*.

V: Da, îmi dau seama că în acum există un factor necunoscut, care dă realitate momentană actualității trecătoare.

M: Nu e potrivit să spui că este necunoscut, căci tu îl vezi în constantă operare. Din clipa în care ai fost născut, s-a schimbat

el vreodată? Lucrurile și gândurile s-au schimbat și se schimbă în permanență. Dar sentimentul că ceea ce este acum este real nu s-a schimbat niciodată, nici măcar în vis.

V: În somnul profund nu există percepția realității prezente.

M: Vacuitatea somnului profund se datorează în întregime lipsei de amintiri specifice. Însă o amintire generală de bunăstare rămâne. Există o deosebire de simțire atunci când spunem „eram adormit adânc” față de „eram absent”. În starea de somn trupul funcționează sub pragul conștiinței.

V: Să reluăm întrebarea cu care am început: între sursa vieții și expresia vieții (care este corpul fizic) se găsește mintea, cu stările ei mereu schimbătoare. Fluxul stărilor mentale este nesfârșit, fără sens și dureros. Durerea este factorul constant. Ceea ce numim plăcere este doar o ruptură, un interval între două stări dureroase. Doriința și frica sunt urzeala și bătaura existenței, și amândouă sunt făcute din durere. Întrebarea mea sună în felul următor: este cu puțință să existe o minte fericită?

M: Doriința este amintirea plăcerii, iar frica este amintirea durerii. Ambele fac mintea neliniștită. Clipele de plăcere sunt doar breșe în torentul durerii. Cum poate mintea să fie fericită?

V: Asta-i adevărat atunci când dorim plăcere sau ne așteptăm la durere. Există însă clipe de bucurie neașteptată și neanticipată. Bucurie pură, necontaminată de doriință – necăută, nemeritată, un dar al lui Dumnezeu.

M: Cu toate acestea, bucuria este bucurie numai pe un fundal de durere.

V: Este durerea un fapt cosmic ori unul pur mental?

M: Universul este complet, iar unde este plinătate, unde nimic nu lipsește, ce poate să provoace durere?

V: Universul poate fi complet ca întreg, dar incomplet în detaliile sale.

M: O parte a întregului văzută în raport cu întregul este, de asemenea, completă. Numai când este văzută în izolare partea devine deficientă și, astfel, un loc al durerii. Ce anume duce la izolare?

V: Limitările minții, bineînțeles. Mintea nu poate să vadă întregul din cauza părții.

M: Destul de bine. Prin însăși natura ei, mintea divizează și opune rezistență. Poate să existe o altă minte, care unește și armonizează, care vede întregul în parte și partea în relație totală cu întregul?

V: Cealaltă minte... unde poate fi căutată?

M: Trecând dincolo de mintea care limitează, divide și opune rezistență. În încheierea procesului mental așa cum îl știm noi. Când acesta ia sfârșit, mintea aceea se naște.

V: Oare în mintea aceea, problema bucuriei și a tristeții mai există?

M: Nu așa cum le cunoaștem noi, ca dezirabile sau respingătoare. Aceasta devine mai degrabă o chestiune de iubire care caută să se exprime și care întâmpină obstacole. Mintea care include este iubire în acțiune, luptând împotriva circumstanțelor, mai întâi învinsă, în cele din urmă victorioasă.

V: Între spirit și trup, iubirea este cea care oferă puntea?

M: Cealtelea ar putea fi? Mintea creează abisul, inima îl traversează.

4. LUMEA REALĂ ESTE DINCOLO DE MINE

Vizitator: În mai multe ocazii s-a ridicat întrebarea dacă universul este supus legii cauzalității sau dacă el există și funcționează în afara acestei legi. Se pare că tu consideri că el este fără cauză, că toate lucrurile, oricât de mici, sunt fără cauză, apărând și dispărând fără nicio rațiune cunoscută.

Maharaj: Cauzalitate înseamnă succesiunea în timp a evenimentelor din spațiu, spațiul fiind fizic ori mental. Timp, spațiu, cauzalitate sunt categorii mentale, stărîndu-se și sfârșindu-se odată cu mintea.

V: Câtă vreme mintea operează, cauzalitatea este o lege valabilă.

M: Ca tot ce este mental, așa-zisa lege a cauzalității se contrazice pe sine. Niciun lucru din existență nu are o cauză particulară; întregul univers contribuie la existența chiar și a celui mai mic lucru; nimic nu ar putea fi așa cum este fără ca universul să fie ceea ce este. Când sursa și temelia tuturor lucrurilor este singura cauză a tuturor lucrurilor, a vorbi de cauzalitate ca de o lege universală

este o greșală. Universul nu este legat de conținutul lui, deoarece potențialitățile lui sunt infinite; de altfel, el este manifestarea ori expresia unui principiu esențial și total liber.

V: Da, se poate vedea că, în fond, a vorbi de un singur lucru ca fiind singura cauză a unui alt lucru este cu totul greșit. Totuși în viața actuală noi inițiem invariabil o acțiune având în vedere obținerea unui rezultat.

M: Da, se petrec foarte multe acțiuni de genul acesta, din pricina ignoranței. Dacă oamenii ar ști că nimic nu se poate întâmpla dacă întreg universul nu face să se întâmple, ei ar realiza mult mai mult cu mai puțină cheltuială de energie.

V: Dacă totul este o expresie a totalității cauzelor, cum este cu puțință să vorbim despre o acțiune intenționată îndreptată către o realizare?

M: Chiar imboldul de a realiza este tot o expresie a universului întreg. El arată doar că potențialul de energie s-a ridicat până la un anumit punct. Iluzia timpului este cea care te face să vorbești de cauzalitate. Atunci când trecutul și viitorul sunt văzute în atemporalul *acum*, ca părți ale unui tipar comun, ideea de cauză-efect își pierde valabilitatea și libertatea creativă în locul.

V: Totuși, nu pot să înțeleg cum e cu puțință să ajungă ceva să existe fără o cauză?

M: Când spun că un lucru este fără cauză, eu înțeleg că acesta poate să fie fără o cauză particulară. Nu era necesară propria mamă ca să-ți dea naștere; te-ai fi putut naște și dintr-o altă femeie. Dar tu nu te-ai fi putut naște fără ajutorul soarelui și al pământului. Nici chiar acestea nu ți-ar fi putut cauza nașterea fără cel mai important factor: propria ta dorință de a te naște.

Dorința este cea care dă naștere, care dă nume și formă. Dezirabilul este imaginat și dorit, și el se manifestă ca fiind ceva tangibil sau conceptibil. În felul acesta se creează lumea în care trăim, lumea noastră personală. Lumea reală este dincolo de orizontul minții; noi o vedem prin plasa dorințelor noastre, împărțită în durere și plăcere, just și fals, interior și exterior. Ca să vezi universul așa cum este, trebuie să treci dincolo de aceea plasă. Și nu este un lucru prea greu, căci plasa e plină de găuri.